

מ"צ סגל

(תרל"ז-תשכ"ח 1948-1976)

חבר כבוד בוועדה המכינה של האקדמיה (1959)

מאה עשרים וחמש שנה להולדתו

1909 קבלתי עלי את הרבנות בקהילה הגדולה של ניוקאסל ע"נ טיין, ונשאיתי שם עד הקיץ של שנת 1918, שאז נקראתי לירושלים בתור חבר של ועד הצירים ומנהל עניני ועד הצירים בירושלים. מחמת העבודה הקשה והאחריות הכבדה שהיו מוטלות עלי במשרה זו נתרופפה בריאותי, ובשנת 1919 הוכרחתי לשוב לאנגליה. אחרי כמעט שנה של מנוחה עברתי אל הרבנות בעיר סואנזי ומשם לעיר בריסטול, עד שבאתי אל אוניברסיטה העברית בשנת תרפ"ו.

עבודותי המדעיות כוללות באנגלית:

Mishnaic Hebrew and its Relation to Biblical Hebrew and to Aramaic (1910); שורה של חקירות על "ספר ברית דמשק" ועל ספרי שמואל שנדפסו ב-JQR לשנות 1912-1919; חקירה על הפרושים והצדוקים בקובץ 1918 (The Expositor); חקירות על נושאים מקראיים שונים שנתפרסמו בקובצים Journal of Manchester PEF. Quarterly; Egyptian and Oriental Society (1916-1917) Statement (1915, 1918, 1922) ועוד כמה מאמרים וחקירות בעתונים ובקובצים באנגליה. בעברית: ס' ברית דמשק, השלח, כרך כ"ו; מבוא לס' שמואל, השלח כרך מ"א; פירוש לספר שמואל, בהוצאת אברהם כהנא.

מיום שבאתי לאוניברסיטה העברית פרסמתי עבודות אלו:

A Grammar of Mishnaic Hebrew (Oxford University Press, 1927); יסודי הפונטיקה העברית (ירושלים, תרפ"ח); חקירות על נושאים פילולוגיים ומקראיים ב"מדעי היהדות", "השלח" (כרך מ"ו); בקובץ "ירושלים" (תרפ"ח); "תרביץ", "לשוננו", ועוד. לאלו יש להוסיף עבודתי בעריכת הכרך השמיני והתשיעי של המלון הגדול לבן יהודה. שני הכרכים האלו כוללים מספר רב של ערכים, גדולים וקטנים, שחיברתי אני, ועוד הערות פרשניות ופילולוגיות כמעט בכל עמוד.

עבודתי האחרונה שנמצאת בדפוס היא "ספר בן סירא השלם", כרך גדול של יותר מן 500 עמודים בתבנית גדולה. ועוד יש לי בכ"י פירוש ארוך ומבוא מפורט לס' שופטים. כעת (חורף תרצ"א) אני עוסק בחקירות לס' ישעיה, ובחיבור ספר עברי על לשון המשנה.

תלפיות, ירושלים

ה' כסלו תרצ"א

מ.צ. סגל 3.3.20

מובאים כאן ככתבם וכלשונם - קורות חיים שכתב מ"צ סגל בשנת תרצ"א (1930) - כחמש שנים לאחר שעלה ארצה והחל ללמד באוניברסיטה העברית בירושלים.

נולדתי בעיירה מאישאד בליטא בשנת תרל"ח. בימי ילדותי למדתי בחדר ובביה"ס שבעיירתי, ובנערותי עברתי ללמוד בישיבות שונות שבליטא. בשנת תרנ"ד השתקעו הורי בסקוטיה והם שלחוני לאנגליה ללמוד לימודי קודש וחול. בשנת תרס"ב נתקבלתי לתלמיד מן המניין באוניברסיטה של אוכספורד, ואחרי שגמרתי את הקורס הרגיל שם בשפות וספרות קלאסיות וכו' כנסתי למחלקה ללימודי המזרח (Honour School of Oriental Studies), ועסקתי ביחוד בלימודי המקרא ובפילולוגיה עברית ושמית תחת השגחת מורי המובהקים, הפרופיסורים הידועים, Margoliuth, Cheyne, Driver, ועוד. במשך לימודי באוניברסיטה ההיא זכיתי בפרסים והצטיינויות האלו:

- ;Hall-Houghton Junior Septuagint Prize (1904)
- ;Pusey & Ellerton Scholarship (1904)
- ;Houghton Syriac Versions Prize (1905)
- ;Junior Kennicott Scholarship (1905)
- ;Junior Kennicott Scholarship (1906)
- Hall-Houghton Senior Septuagint Prize (1907)
- Senior Kennicott Scholarship (1908)

את הפרס האחרון שהוא אחד הכיבודים היותר חשובים שישנם באוניברסיטה של אוכספורד קבלתי בעד חקירה על לשון המשנה ויחוסה ללשון המקרא ולארמית, שעוררה התעניינות מרובה בין בעלי מקצוע, ושנדפסה ב-JQR לשנת 1909, ואחר כך בספר מיוחד אצל Oxford University Press. את התואר B.A. קבלתי בשנת 1906 ואת התואר M.A. בשנת 1910. התואר Ph.D. לא היה אז במציאות באוניברסיטה של אוכספורד, וכמו כל בני אוכספורד מהדורות שלפני המלחמה הייתי מוכרח להסתפק בתואר הרגיל בימים ההם התואר M.A. ישבתי באוכספורד עד סוף שנת 1909, ובשנים האחרונות לישיבתי שם עבדתי בתור מורה פרטי ללימודי המקרא והשפות השמיות. בסוף שנת